

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра у межах Житомирської області за жовтень 2022 року

Об'єкти, створи і періодичність відбору проб в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра у межах Житомирської області на 2022 рік визначені «Програмою державного моніторингу вод (в частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод)», затвердженою наказом Міндовкілля від 05.01.2022 № 1 та «Порядком здійснення державного моніторингу вод», затвердженого наказом Держводагентства України від 12.01.2022 № 5.

Суббасейн Прип'яті. Забезпечено відбір 34 проб, при плані-35 (97 %), у тому числі на 4-х питних та 6-ти транскордонних пунктах моніторингу. МОЗМ дніпровських водосховищ, у зв'язку з небезпекою мінування території у період минулих бойових дій, не здійснював відбір проб на транскордонному створі з Республікою Білорусь, р. Прип'ять, 60 км, у с. Довляди.

Загалом у жовтні виконано 200 вимірювань фізико-хімічних показників якості і властивостей проб води при плані 220 вимірювань.

В цілому значення більшості показників якості масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті на питних водозаборах та транскордонних водотоках знаходиться значно нижче ГДК (гранично-допустимих концентрацій) для водойм госпитного та рибогосподарського водокористування.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

●ХСК (норма - 30 мг О/дм³)

мінімальне значення – 21,57 О/дм³ (р.Ствига,95 км с.Познань)

максимальне значення – 48,0 О/дм³ (р.Хомора, 52 км, м.Полонне)

●БСК 5 (норма -3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення – 1,9 мгО₂/дм³ (р.Ствига,95 км с.Познань)

максимальне значення -8,8 мгО₂/дм³ (р.Случ,406 км, с.Чернелівка, питний в/з м.Хмельницький)

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

● амоній- іон (норма -1,28 мг/дм³) –в межах від 0,170 (р. Уж, м. Коростень) до 0,990 мг/дм³ (р. Хомора, м. Полонне).

● фосфат -іони (норма - 3,5 мг/дм³) –в межах від 0,01 (р. Хомора, м. Полонне) до 0,243 мг/дм³ (р. Стир, с. Зарічне).

● нітрат- іони (норма - 45 мг/дм³) –в межах від 0,30 (р. Уборть, с. Рудня Хочинська) до 2,745 мг/дм³ (р. Льва, с. Переброди).

● нітрит- іони (норма - 3,3 мг/дм³) –в межах від 0,007 (р. Случ, м. Новоград-Волинський) до 0,046 мг/дм³ (р. Случ, с. Чернелівка).

● сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³) –в межах від 183 (р. Льва, с. Переброди) до 392,0 мг/дм³ (р. Случ, с. Чернелівка).

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин у суббасейні Прип'яті відібрано 34 проби та доставлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону, м. Вишгород. Протоколи результатів вимірювань пріоритетних речовин від лабораторії за жовтень не надходили.

Вміст розчиненого у поверхневих водах суббасейну Прип'яті кисню становив 3,37-10,32 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³. Мінімальне значення фіксувалось у р. Случ, 406 км, с. Чернелівка, питний в/з м. Хмельницький.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у суббасейні Прип'яті порівняно з вереснем 2022 року:

Новоград-Волинське водосховище на р.Случ, питний водозабір м. Новоград-Волинський. Показники, які характеризують органічне забруднення майже без змін і знаходяться на рівні за ХСК 30,60 мгО/дм³, БСК₅ 2,88 мгО₂/дм³, а вміст марганцю знизився з 0,083 до 0,072 мг/дм³. Разом з тим вміст заліза загального зріс з 0,412 до 0,592 мг/дм³, нітроген загальний з 0,600 до 0,950 мг/дм³, сульфати з 45,0 до 51,0 мг/дм³.

р.Уж, питний водозабір м. Коростень. Якісний стан води покращився. Визначається зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 29,76 до 27,04 мгО/дм³ та БСК₅ з 2,72 до 2,64 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену амонійного з 0,210 до 0,170 мг/дм³, заліза загального з 0,625 до 0,437 мг/дм³ та марганцю з 0,120 до 0,096 мг/дм³.

р. Хомора, питний в/з м. Полонне Хмельницької області. Фіксується зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 65,0 до 48,0 мгО/дм³, БСК₅ з 10,00 до 7,40 мгО₂/дм³, вмісту хлоридів з 65 до 25 мг/дм³ та підвищення нітрогену амонійного з 0,250 до 0,990 мг/дм³, нітратів з 0,600 до 1,800 мг/дм³, заліза загального з 0,160 до 0,280 мг/дм³, марганцю з 0,027 до 0,039 мг/дм³. Кольоровість води становить менше 5 градусів.

р. Случ (Чернелівське вдсх), 406 км, с. Чернелівка Красилівського р-ну, питний в/з м. Хмельницький. Фіксується підвищення органічного забруднення за ХСК з 33,00 до 39,00 мгО/дм³, БСК₅ з 7,50 до 8,80 мгО₂/дм³, вмісту нітратів з 0,700 до 1,700 мг/дм³, заліза загального з 0,180 до 0,330 мг/дм³, хлоридів з 34 до 65 мг/дм³, сульфатів з 34 до 48 мг/дм³ та марганцю 0,019 з 0,029 мг/дм³. Кольоровість води становить менше 5 градусів.

р.Уборть, с. Рудня Хочинська, кордон з Республікою Білорусь. Фіксується зниження заліза загального з 1,440 до 1,174 мг/дм³, марганцю з 0,091 до 0,072 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,270 до 0,220 мг/дм³ та ріст органічного забруднення за ХСК з 31,74 до 33,28 мгО/дм³ і БСК₅ з 2,80 до 2,96 мгО₂/дм³, сульфатів з 32 до 42 мг/дм³, а кольоровість води зросла з 105 до 195 градусів.

р. Прип'ять, 570 км, с. Сенчиці. Фіксується зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 26,38 до 22,55 мгО/дм³, БСК₅ з 3,18 до 2,46 мгО₂/дм³, вмісту фосфору ортофосфатів з 0,178 до 0,108 мг/дм³, заліза загального з 0,200 до 0,187 мг/дм³ та підвищення нітрогену загального з 0,482 до 1,251 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,239 до 0,734 мг/дм³, нітритів з 0,006 до 0,031 мг/дм³, нітратів з 1,065 до 2,250 мг/дм³.

р. Стир, права притока р. Прип'ять, 48 км, с. Зарічне. Відмічається зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 26,08 до 24,51 мгО/дм³, БСК₅ з 2,98 до 2,80 мгО₂/дм³, вмісту заліза загального з 0,196 до 0,172 мг/дм³, сульфатів з 27,67 до 19,96 мг/дм³ та підвищення вмісту нітрогену загального з 0,550 до 1,166 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,226 до 0,742 мг/дм³, нітритів з 0,008 до 0,045 мг/дм³, нітратів з 1,425 до 1,815 мг/дм³, фосфору ортофосфатів з 0,161 до 0,243 мг/дм³.

р. Горинь, права притока р. Прип'ять, 67 км, с. Висоцьк. Відмічається зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 25,76 до 23,53 мгО/дм³, БСК₅ з 2,66 до 2,52 мгО₂/дм³, вмісту заліза загального з 0,168 до 0,156 мг/дм³, хлоридів з 23,76 до 18,56 та підвищення нітрогену загального з 0,456 до 1,298 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,162 до 0,736 мг/дм³, нітратів з 1,275 до 2,460 мг/дм³, фосфору ортофосфатів з 0,206 до 0,220 мг/дм³.

р. Ствига, права притока р. Горинь, 95 км, с.Познань. Фіксується зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 27,15 до 21,57 мгО/дм³, БСК₅ з 3,88 до 1,90 мгО₂/дм³, вмісту фосфору ортофосфатів з 0,062 до 0,019 мг/дм³, хлоридів з 10,63 до 4,96 мг/дм³ та підвищення нітрогену загального з 0,634 до 1,155 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,437 до 0,530 мг/дм³, нітритів з 0,005 до 0,027 мг/дм³, нітратів з 0,870 до 2,730 мг/дм³. Вміст заліза загального майже без змін і становить 0,210 мг/дм³.

р. Льва, права притока р. Ствига, 100 км, с. Переброди. Фіксується зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 27,88 до 22,55 мгО/дм³, БСК₅ з 4,02 до 1,97 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену амонійного з 0,576 до 0,532 мг/дм³, заліза загального з 0,224 до 0,183 мг/дм³, фосфору ортофосфатів з 0,055 до 0,019 мг/дм³ та підвищення нітритів з 0,003 до 0,026 мг/дм³, нітратів з 1,380 до 2,745 мг/дм³.

Суббасейн середнього Дніпра у межах Житомирської області. Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин відібрано 10 проб, 100% плану та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород.

Крім того відібрано 5 проб у місцях питних водозаборів та виконано 100 вимірювань складу та властивостей поверхневих вод для визначення вмісту фізичних та фізико-хімічних показників.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ:

●ХСК (норма - 30 мг О/дм³)

мінімальне значення – 27,04 О/дм³ (р. Возня, 8 км, с. Рудня Городищенська)

максимальне значення –40,82 мгО/дм³ (р. Гнилоп'ять, 59 км, питний в/з м. Бердичів)

●БСК 5 (норма -3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення – 2,64 мгО₂/дм³ (р. Возня, 8 км, с. Рудня Городищенська)

максимальне значення -3,44 мгО₂/дм³ (р. Гнилоп'ять, 59 км, питний в/з м. Бердичів).

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

● амоній- іон (норма -1,28 мг/дм³) –в межах від 0,150 (р. Возня, 8 км, с. Рудня Городищенська) до 0,28 мг/дм³ (р. Гнилоп'ять, 59 км, питний в/з м. Бердичів).

● фосфат -іони (норма - 3,5 мг/дм³) –в межах від 0,021 (р. Ірша, 31 км, Малинське вдсх) до 0,036 мг/дм³ (р. Гнилоп'ять, 59 км, питний в/з м. Бердичів).

● нітрат- іони (норма - 45 мг/дм³) –в межах від 0,24 (р. Ірша, 93 км, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова) до 0,33 мг/дм³ (р. Тетерів, 259 км, питний в/з м. Житомир).

● нітрит- іони (норма - 3,3 мг/дм³) –в межах від 0,006 (р. Тетерів, 259 км, питний в/з м. Житомир) до 0,009 мг/дм³ (р. Гнилоп'ять, 59 км, питний в/з м. Бердичів).

● сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³) –в межах від 238 (р. Возня, 8 км, с. Рудня Городищенська) до 360,0 мг/дм³ (р. Гнилоп'ять, 59 км, питний в/з м. Бердичів).

В суббасейні середнього Дніпра фіксується зниження вмісту марганцю, а в річках Тетерів, Ірша (Іршанське водосховище) та Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів органічного забруднення ХСК з 56,16 до 40,82 мгО/дм³, БСК₅ з 4,56 до 3,44 мгО₂/дм³.

Вміст розчиненого у воді кисню у межах норми - 10,08-10,64 мгО₂/дм³.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у суббасейні середнього Дніпра порівняно з вереснем 2022 року:

Водосховище «Відсічне» на р.Тетерів, питний водозабір м. Житомира. Фіксується зниження заліза загального з 0,488 до 0,430 мг/дм³ та ріст органічного забруднення за ХСК з 33,73 до 36,72 мгО/дм³ та БСК₅ з 2,88 до 3,36 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену загального з 0,430 до 0,590 мг/дм³. Вміст марганцю на рівні 0,080 мг/дм³. Прозорість води знизилась до 14 см при нормі не менше 20 см.

Іршанське водосховище на р.Ірша, питний водозабір смт. Нова Борова. Має місце незначне погіршення якісного стану води, фіксується підвищення органічного забруднення за ХСК з 27,78 до 31,20 мгО/дм³ та БСК₅ з 2,64 до 2,88 мгО₂/дм³, вмісту зниження нітрогену амонійного з 0,150 до 0,180 мг/дм³, заліза загального з 0,300 до 0,325 мг/дм³ та марганцю з 0,056 до 0,080 мг/дм³.

Малинське водосховище на р.Ірша, питний водозабір м. Малина. Якість води суттєвих змін не зазнає, має місце зниження вмісту марганцю з 0,307 до 0,147

мг/дм³ та нітрогену амонійного з 0,220 до 0,160 мг/дм³. При цьому визначається незначний ріст органічного забруднення за ХСК з 29,79 до 31,20 мгО/дм³ та БСК₅ з 2,72 до 2,80 мгО₂/дм³, заліза загального з 0,312 до 0,375 мг/дм³ та сульфатів з 86 до 96 мг/дм³.

Вознянське водосховище на р. Возня, питний водозабір м. Малина. Фіксується зниження органічного забруднення за ХСК з 31,92 до 27,04 мгО/дм³, БСК₅ з 2,80 до 2,64 мгО₂/дм³, вмісту марганцю з 0,133 до 0,112 мг/дм³ та зростання заліза загального з 0,495 до 0,612 мг/дм³ і хлоридів з 21 до 30 мг/дм³.

Бердичівське водосховище на р. Гнилоп'ять, питний водозабір м. Бердичева. Якість води дещо погіршилась, фіксується ріст органічного забруднення за ХСК з 38,30 до 40,82 мгО/дм³, нітрогену амонійного з 0,190 до 0,280 мг/дм³, заліза загального з 0,313 до 0,325 мг/дм³, прозорість води становить 12 см при нормі не менше 20 см.